

שיחות הר"ן – אות יט

1) ליקוטי מוהר"ן – תורה רכב

צריך להיות תמיד בשמחה ולעבד ד' בשמחה, ואפלו אם לפעמים נופל ממדרגתו צריך לחזק עצמו בימים הקודמים שהיה מזריח לו איזה הארה קצת, כמו שאנו רואים שכמה סומים מחזיקים עצמן באיש אחד שאינו סומא ומאמינים בו והולכים אחריו, וגם הסומא מאמין למקלו שהולך אחר מקלו אף שאינו רואה כלל, מכל שכן שראוי לילך אחר עצמו, דהינו מאחר שבמים הקודמים הזריח לו קצת והיה מתחזק ומתעורר לבו להשם יתברך אף שעכשו נפל מזה ונסתמו עיניו ולבו עם כל זה ראוי שיאחז בימים הקודמים וילך אחריהם דהינו כמו שאז היה מתעורר לבו להתחזק בעבודתו יתברך כן גם עכשו יחזק לבו מאד וילך אחר ההתעוררות והזריחה שהיה לו אז אף שעכשו נפל מזה כנ"ל, עד אשר בקצת ימים יעזרו ד' ויחזרו ויזרח לו אורו יתברך אמן.

2) ליקוטי מוהר"ן – תנינא, תורה כד

מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחרה בכל כחו. וכך החולאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה... וגם חכמי הרופאים האריכו בזה שכל החולאת על ידי מרה שחרה ועצבות, והשמחה היא רפואה גדולה, ולעתיד תתגדל השמחה מאד ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי סכה פרק לולב וערבה ובמדרש רבה שמיני פרשה יא). עתיד הקדוש ברוך הוא להיות ראש חולה לצדיקים לעתיד לבוא דהינו שיעשה מחול לצדיקים, והוא יתברך יהיה ראש חולה כי שכינה למעלה מראשותיו של חולה כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (נדרים מ), שנאמר: "ד' יסעדנו על ערש דוי" כי אין להחולה שום חיות, רק השכינה מחיה אותו ולעתיד על ידי השמחה יתתקן כל החולאת כנ"ל ואז יהיה השם יתברך ראש חולה, דהינו ראש המחול כנ"ל כי השמחה היא בחינת תקון החולה כנ"ל ובשביל זה נקראין השמחה והרקודין חולה כנ"ל כי הם תקון החולאת כנ"ל. והכלל, שצריך להתגבר מאד בכל הכחות להיות אך שמח תמיד כי טבע האדם למשך עצמו למרה שחרה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל, ואפלו במלי דשטותא. אף שגם לב נשבר הוא טוב מאד עם כל זה הוא רק באיזו שעה וראוי לקבע לו איזה שעה ביום לשבר לבו ולפרש שיחתו לפניו יתברך, כמובא אצלנו, אבל כל היום כלו צריך להיות בשמחה כי מלב נשבר בקל יכולין לבוא למרה שחרה יותר מאשר יכולין לכפול על ידי שמחה חס ושלום לבוא לאיזה הוללות חס ושלום, כי זה קרוב יותר לבוא מלב נשבר למרה שחרה. על כן צריך שיהיה בשמחה תמיד רק בשעה מיחדת יהיה לו לב נשבר.

3) שמות – פרק א, פסוק יד

וימרו את חיייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך.

4) שם משמאל – פרשת וארא, שנת תרע"א

ענין ד' לשונות של גאולה. דהנה גאולת מצרים היא ראש לכל הגאולות, גאולת ד' מלכיות, וגאולת הנפש מכל הענינים המעיקים לנפש ומפריעים את האדם מעבודת ה', דהנה ידוע כי עולם שנה ונפש הם בבחי' אחת. ובזוה"ק דכמו שיש גיהנם בעולם כן יש גיהנם בנפש, והיא מרה, וידוע דארבע מרות הן, לבנה, אדומה, ירוקה, ושחורה. וע"ז ד' הלשונות של גאולה שמוציאים מד' מיני גיהנם, ולעומתם בעולם ד' מלכויות. בבל היא כנגד מרה אדומה... פרס ומדי הן כנגד מרה לבנה... מלכות יון כנגד מרה ירוקה... מלכות אדום כנגד מרה שחורה, שהם לקחו החיות והשמחה מישראל וכמ"ש (ישעי' כ"ג ז') "הזאת לכם, עליזה", וכן ירושלים נקראה

עליזה, כשזה קם כו' שהם לקחו השמחה מישראל. וידוע בחכמת הרפואה שמחלת מרה שחורה קשה מכולן, וע"כ גלות אדום קשה משלשתן, כמ"ש לפנינו בשם המד"ר. וכמו המרה שחורה היא הסתלקות החיות, כן בגלות אדום אין אתנו לא נביא ולא חוזה ואין לנו שיור רק התורה הזאת, שהתורה היא נותנת חיים לבעלי' רק באותו אופן שהוא יושב ושונה, וכמו שרמזו ז"ל (תדב"א רבה פ' י"ח) כל היושב ושונה הקב"ה שונה כנגדו, כנגדו דווקא אם הוא לומד בחיות ורגש הנפש כן היא נותנת לו חיי הנפש. ובמדרש (ב"ר פ' ט"ז) דכל המלכיות נקראו על שם מצרים, וכן הגאולה שהיתה במצרים היתה גם גאולה של ד' מלכיות, ולכן סדר ד' הלשונות של גאולה והוצאתי, זה רמז על גאולה מגלות בבל... והצלתי הוא גאולה מגלות פרס ומדי... וגאלתי הוא כנגד גאולה מגלות יון... ולקחתי הוא גאולה מגלות אדום, שהיא הגאולה העתידה מלשון אני אהי' לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם, וכאשר הקליפה מאדום היא מרה שחורה, מה שמוציאה מזה היא התורה שהיא משמחת לב, וזה גופא הוציא ממצרים מהמרה שחורה שהיתה בגלות, ובמד"ר (ויקרא י"ג) משה נתן שלשתן בפסוק אחד ולזו בפסוק אחד, וכן דניאל ראה שלשתן בלילה אחת ולזה בלילה אחת, ר' יוחנן אמר ששקולה כשלשתן, רשב"ל אמר יתירה, וכן בד' לשונות של גאולה שלש הראשונות בפסוק אחד, והרביעית בפסוק אחד, מחמת שהגאולה העתידה יתירה מכל הגאולות, וכ"ז יהי' בזכות התורה שהיא ולקחתי, כי ת"ת כנגד כולם, וע"כ מביאה הגאולה שהיא כנגד כולם...

וימררו את חייהם = 936 = עקבתא דמשיחא

(5) יבמות דף סב: (ע"פ מהר"ל בחידושי אגדות)

אמר רבי תנחום א"ר חנילאי כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה בלא ברכה בלא טובה בלא שמחה דכתיב "וְשִׂמְחַתְּ אֶתְּהָ וּבֵיתְךָ". (דברים יד, כו)

(6) ויקרא (אמור) – פרק כג, פסוק טו

וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמַיִמַת תִּהְיֶינָה.

(7) רמב"ם הלכות שופר סוכה ולולב – פרק ה, הלכה טו

השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת הא-ל שצוה בהן, עבודה גדולה היא, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפריע ממנו שנאמר +דברים כ"ח+ תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב, וכל המגיס דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו חוטא ושוטה, ועל זה הזהיר שלמה ואמר אל תתהדר לפני מלך. וכל המשפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו הוא הגדול המכובד העובד מאהבה, וכן דוד מלך ישראל אמר +שמואל ב' ו'+ ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני, ואין הגדולה והכבוד אלא לשמוח לפני ה' שנאמר +שמואל ב' ו'+ והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה'. בריך רחמנא דסייען.

(8) דברים (עקב) – פרק ז, פסוק יב

וְהָיָה עִקֵּב תִּשְׁמְעוּן, אֶת הַמְּשֻׁפָּטִים הָאֵלֶּה, וְשִׁמְרֶתֶם וְעִשִּׂיתֶם, אֹתָם--וְשָׁמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ, אֶת-הַבְּרִית וְאֶת-הַחֹסֶד, אֲשֶׁר נִשְׁבַּע, לְאַבְרָהָם.

(9) ליקוטי מוהר"ן – סוף תורה קסט

עוד מציאתי, שזהו בחינת "ושמר ד' לך את הברית" כי כשתזכה לשמחה אזי השם יתברך בעצמו ישמר לך את הברית דהינו שיהיה בעזרך לשמר את הברית קדש כי עקר פגם הברית הוא על ידי עצבות כידוע כי פגם הברית בא על ידי הקלפה הידועה שנקראת לילית על שם, שמיללת תמיד שזהו בחינת עצבות ועל כן עקר שמירת הברית זוכין על ידי שמחה כי על ידי שמחה זוכין שהשם יתברך בעצמו יעזר לו לשמר את הברית קדש כנ"ל.

(10) ישעיה – פרק נה, פסוק יב (ע"פ חשבה לטובה וליקוטים עמ' עו)

כִּי בְשִׂמְחָה תֵצְאוּ, וּבְשָׁלוֹם תִּזְבְּלוּן; הֵהָרִים וְהַגְּבְעוֹת, יִפְצְחוּ לְפָנֶיכֶם רִנָּה, וְכָל-עֵצֵי הַשָּׁדָה, יִמְחָאוּ-כָף.